

Konkurssiasiain neuvottelukunta

Suositus 13

30.10.2019

Pesänhoitajan palkkio

Sisällys

Pesänhoitajan palkkio	0
1 Johdanto	3
1.1 Tausta.....	3
1.2 Suosituksen lähtökohta ja sisältö.....	3
1.3 Tarkoituksenmukaisuus konkurssilain pääperiaatteena.....	5
1.4 Arvonlisävero	5
2 Pesänhoitajan palkkiota koskeva lainsäädäntö	5
2.1 Täysimittainen konkurssi	5
2.2 Konkurssin lakkaaminen.....	6
2.3 Konkurssin raukeaminen tai julkisselvitykseen siirtyminen	6
2.4 Konkurssiasiamiehen oikeus hakea muutosta palkkioon.....	7
3 Pesänhoitajan tavanomaiset toimenpiteet	7
3.1 Lyhyt konkurssimenettely	7
3.2 Täysimittaisen konkurssin ensimmäinen vaihe (haltuunotto).....	8
3.3 Täysimittaisen konkurssin toinen vaihe (realisointivaihe)	9
4 Varsinaisen pesänhoitopalkkion määräytyminen	10
4.1 Lähtökohta.....	10
4.2 Vertailupalkkio lyhyessä konkurssimenettelyssä	13
4.3 Palkkio ja vertailupalkkio täysimittaisessa konkurssimenettelyssä	14
4.4 Tilapäisen pesänhoitajan palkkio ja palkkio konkurssin lakatessa	18
4.5 Kohtuullinen tuntiveloitus	18
5 Erillistoimenpidepalkkioiden määräytyminen.....	20
5.1 Lähtökohta.....	20
5.2 Erillistoimenpiteen määritelmä.....	20
5.3 Erillistoimenpidepalkkion määrä	21
5.4 Palkkio rikosilmoituksen tekemisestä.....	21
6 Pesänhoitajan palkkio panttiomaisuuden hoidosta ja myynnistä	21

7 Pesähoitotoimenpiteiden ulkoistaminen	23
8 Vertailupalkkion vaihteluvälin ylittäminen ja alittaminen	24
8.1 Vertailupalkkion vaihteluvälin ylittäminen.....	25
8.2 Vertailupalkkioiden vaihteluvälin alittaminen.....	25
9 Palkkioesitys, palkkion vahvistaminen ja maksaminen.....	27
9.1 Palkkioesitys	27
9.2 Palkkion vahvistaminen ja maksaminen lyhyessä konkurssimenettelyssä	28
9.3 Pesähoitopalkkion vahvistaminen ja maksaminen täysimittaisessa konkurssissa	32
9.4 Selvitys nostetuista palkkioista, palkkioennakoista ja ulkoistamiskustannuksista .	34
10 Jälkiselvitys	34

1 Johdanto

1.1 Tausta

Palkkio konkurssipesän hoidosta määräytyi pitkään Suomen Asianajajaliiton antaman palkkiosuosituksen mukaisesti. Kilpailuvirasto totesi vuonna 1992 palkkiosuosituksen samana vuonna voimaan tulleen kilpailunrajoituslain vastaiseksi.

Tämän jälkeen palkkion määräytymisperusteet olivat usean vuoden ajan epäyhtenäisiä, mitä velkojat, pesänhoitajat ja tuomarit pitivät ongelmallisena. Asian korjaamiseksi konkurssiasiain neuvottelukunta antoi pesänhoitajan palkkiota koskevan suosituksen 31.12.1997. Kilpailuvirasto totesi 5.6.2002 antamassaan päätöksessään, ettei suosituksella ole ollut sellaisia hinnoittelua jäykistäviä tai palkkiotasoa nostaneita vaikutuksia, että sillä olisi aiheutta ryhtyä suosituksen johdosta toimenpiteisiin. Suositus on tarkistettu konkurssilain (120/2004, KonkL) tultua voimaan, viimeksi 10.1.2008.

Palkkiosuositus on katsottu tarpeelliseksi laatia uudelleen yleisen kustannuskehityksen ja pesänhoitajan tehtäväkentän muuttumisen johdosta. Kilpailu- ja kuluttajavirastoa (KKV) kuultiin palkkiosuosituksen valmistelussa. KKV katsoi, että asianajajalaitoksen asiantuntemus palkkiosuosituksen käsittelyssä on kilpailulain sallimaa, mutta palkkaneuvottelutyypinen vaikuttaminen palkkioihin on kiellettyä.

Neuvottelukunnan asianajajajäsenet vetäytyivät palkkiosuosituksen käsittelystä 7.6.2016 pidetystä kokouksesta lähtien. Asianajajaliiton hallitus päätti 18.11.2016, että neuvottelukunnan asianajajajäsenet eivät miltään osin voi osallistua palkkiosuosituksen käsittelyyn neuvottelukunnassa. Neuvottelukunta varasi 2.2.2017 Asianajajaliitolle tilaisuuden lausua suositusluonnoksesta. Suomen Asianajajaliiton hallitus päätti 3.3.2017, ettei liitto lausu asiassa.

1.2 Suosituksen lähtökohta ja sisältö

Suositusta sovelletaan konkurssilain nojalla määrätyn pesänhoitajan palkkion vahvistamiseen. Pesänhoitaja on oikeutettu palkkioon ainoastaan konkurssin alkamisen jälkeisistä toimenpiteistä.

Suosituksen lähtökohtana on, että varsinainen pesänhoitopalkkio kattaa kaikki pesänhoitajan jaksossa 3 luetellut tavanomaiset toimenpiteet. Muista toimista maksetaan erikseen erillistoimenpidepalkkio jaksojen 5 ja 6 mukaisesti. Nämä palkkiot yhdessä muodostavat konkurssilaissa tarkoitetun pesänhoitajan palkkion.

Varsinaisen pesänhoitopalkkion määrittämisen osalta suosituksen lähtökohtana on, että

1. raukeavasta tai julkisselvitykseen siirtyvästä konkurssista (lyhyt konkurssimenettely) maksetaan tuntiveloitusperusteinen toimenpiteisiin perustuva kohtuullinen palkkio ja
2. lopputilitykseen päättyvän konkurssin (täysimittainen konkurssimenettely)
 - a. kohdassa 3.2 määritellystä niin sanotusta konkurssin ensimmäisestä vaiheesta (haltuunotto) maksetaan osasuorituksena tuntiveloitusperusteinen toimenpiteisiin perustuva kohtuullinen palkkio, sekä
 - b. kohdassa 3.3 määritellystä niin sanotusta konkurssin toisesta vaiheesta (realisointi) maksetaan rahaksimuuttoarvoon tai tuntiveloitusperusteinen toimenpiteisiin perustuva kohtuullinen palkkio.

Täysimittaisen konkurssin ensimmäinen ja toinen vaihe ovat käytännössä usein ajallisesti päällekkäisiä.

Lyhyestä konkurssimenettelystä vaadittavan tuntiveloitusperusteisen palkkion kohtuullisuutta voidaan käytännössä yleensä arvioida vertaamalla sitä tämän suosituksen kohdassa 4.2 määriteltyyn vertailupalkkioon. Täysimittaisen konkurssimenettelyn ensimmäisestä vaiheesta vaadittavan tuntiveloitusperusteisen palkkion kohtuullisuutta voidaan puolestaan yleensä arvioida vertaamalla sitä tämän suosituksen kohdan 4.3.1 mukaiseen vertailupalkkioon. Pesän rahaksimuuttoarvoon perustuvaa kohdan 4.3.2 palkkiotaulukkoja voidaan suoraan käyttää täysimittaisen konkurssin toisen vaiheen palkkion palkkiotaulukkoina, jos palkkioperusteena käytetään pesän rahaksimuuttoarvoa. Kohdan 4.3.2 palkkiotaulukot toimivat vertailupalkkiona tuntiveloitusperusteisen toimenpidepalkkion kohtuullisuusarvioinnissa.

Ulkoistamisen vaikutusta pesänhoitopalkkioon käsitellään jaksossa 7.

Vertailupalkkion vaihteluvälin ylittämistä ja alittamista käsitellään jaksossa 8. Jaksossa 9 käsitellään palkkioesitystä, palkkion vahvistamista ja maksamista ja jaksossa 10 jälkiselvityksestä maksettavaa palkkiota.

1.3 Tarkoituksenmukaisuus konkurssilain pääperiaatteena

Konkurssipesä on selvitettävä tehokkaasti, taloudellisesti ja joutuisasti sekä niin ettei kenenkään oikeuksia loukata (KonkL 14:1). Tehokkuudella ja taloudellisuudella tavoitellaan ennen muuta mahdollisimman suuren kertymän saamista velkojille (HE 26/2003 s. 133). Menettelyssä tulee pyrkiä siihen, että pesän varoja ei käytetä esimerkiksi pesän hallinnon kuluihin enempää kuin välttämätön määrä.

Pesänhoito on tehotonta esimerkiksi silloin, kun pesänhoitaja tekee tarpeettomia tai päällekkäisiä toimenpiteitä, pesänhoitaja itse tekee tarpeettomasti rutiinitoimenpiteitä tai toimenpiteitä, jotka olisi taloudellisempaa tai tehokkaampaa ulkoistaa, tai pesänhoitajan toimenpiteistä aiheutuu saatuun hyötyyn nähden kohtuuttomasti kustannuksia.

Pesänhoitaja voi veloittaa vain sellaisista toimenpiteistä, jotka ovat olleet tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia konkurssipesän hoitamiseksi hyvän pesänhoitotavan mukaisesti.

1.4 Arvonlisävero

Suosituksessa esitettyjen palkkioiden määrät ovat ilman arvonlisäveroa.

2 Pesänhoitajan palkkiota koskeva lainsäädäntö

2.1 Täysimittainen konkurssi

KonkL 8 luvun 7 §:n mukaan pesänhoitajalla on oikeus saada tehtävästään konkurssipesältä työn vaativuuteen, tehtyyn työhön, pesän laajuuteen ja muihin seikkoihin nähden kohtuullinen palkkio sekä korvaus hänelle aiheutuneista, pesänhoidon kannalta tarpeellisista kustannuksista. Pesänhoitaja ei saa tämän palkkion lisäksi ottaa muuta etua itselleen eikä läheisilleen.

Pesänhoitajan palkkiota voidaan alentaa, jos pesänhoitaja on vapautettu tehtävästään 8 luvun 6 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan perusteella taikka jos hän on olennaisesti laiminlyönyt hänelle kuuluvia tehtäviä tai velvollisuuksia.

Pesänhoitopalkkion tarkemmista perusteista päättävät velkojat pesänhoitajaa kuultuaan viipymättä pesänhoitajan tultua määrätyksi tehtävänsä tai tarvittaessa myöhemminkin. Palkkio ja kustannusten korvaus maksetaan tehtävän aikana kohtuullisin väliajoin. Velkojat voivat päättää, että osa palkkiosta maksetaan pesänhoitajan tehtävän päättyessä. Palkkion ja korvauksen maksamisesta päättävät velkojat pesänhoitajan esitettyä selvityksen maksamisen perusteena olevista toimenpiteistä.

Palkkiota ja korvausta koskevan riidan ratkaisee pesänhoitajan, velallisen tai velkojan hakemuksesta tuomioistuin. Hakemus on tehtävä kuukauden kuluessa palkkiosta ja korvauksesta tehdystä velkojien päätöksestä.

2.2 Konkurssin lakkaaminen

KonkL 8 luvun 8 §:n mukaan, jos konkurssi peruuntuu tai menettely muuten lakkaa ennen kuin velkojat ovat päättäneet pesänhoitajan palkkiosta, tuomioistuin päättää pesänhoitajan palkkion suuruudesta ja siitä, kuka on velvollinen maksamaan palkkion.

2.3 Konkurssin raukeaminen tai julkisselvitykseen siirtyminen

Konkurssin rautessa pesänhoitajalla on KonkL 10 luvun 4 §:n mukaan oikeus saada kohtuullinen palkkio konkurssipesän varoista. Tuomioistuin päättää palkkion suuruudesta, sekä siitä, miltä osin korvaus maksetaan valtion varoista. Pesänhoitajan on esitettävä tuomioistuimelle toimenpiteistään eritelty lasku ja, jos korvausta vaaditaan valtion varoista, selvitys korvauksen maksamiseen käytettävissä olevista velallisen varoista. Pesänhoitajan on toimitettava lasku suurimmille velkojille, velalliselle ja konkurssiasiamiehelle samalla, kun esitys konkurssin raukeamisesta toimitetaan niille tiedoksi 10 luvun 2 §:n 1 momentin perusteella.

KonkL 10 luvun 5 §:n mukaan pesänhoitajalle maksetaan palkkiona ja kustannusten korvauksena pesäluettelon ja velallisselvityksen laatimisesta valtion varoista enintään 1 000 euroa. Jos pesänhoitaja tekee 14 luvun 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuun rikosepäilyyn perustuvan ilmoituksen

poliisille, hänelle voidaan siihen liittyvästä lisätyöstä maksaa valtion varoista palkkiota ja kustannusten korvausta enintään 600 euroa. Palkkiota ja korvausta maksetaan valtion varoista vain siltä osin kuin konkurssipesän varat eivät riitä palkkioon ja korvaukseen.

Kun tuomioistuin päättää konkurssin siirtämisestä julkisselvitykseen KonkL 11 luvun 1 §:n mukaan, pesähoitajan palkkion määräämisessä noudatetaan, mitä konkurssilain 10 luvun 4 ja 5 §:ssä säädetään.

2.4 Konkurssiasiamiehen oikeus hakea muutosta palkkioon

Konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun lain (109/1995) 7 §:n 3 momentin mukaan tuomioistuin voi konkurssiasiamiehen vaatimuksesta alentaa velkojen pesähoitajalle määräämää palkkiota konkurssilain 8 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla taikka jos palkkio selvästi ylittää sen, mitä voidaan pitää kohtuullisena.

Konkurssiasiamiehen on esitettävä vaatimuksensa 30 päivän kuluessa siitä, kun velkojen päätöksen sisältävä asiakirja on saapunut konkurssiasiamiehen toimistoon, eli käytännössä tallennettu Kosti-tiedonhallintajärjestelmään.

Konkurssin rautessa ja siirryttäessä julkisselvitykseen konkurssiasiamiehellä on oikeus omasta aloitteestaan lausua pesähoitajan palkkiovaatimuksesta ja hakea päätökseen muutosta.

3 Pesähoitajan tavanomaiset toimenpiteet

3.1 Lyhyt konkurssimenettely

Raukeavissa konkursseissa ja julkisselvitykseen siirtyvissä konkurssimenettelyissä varsinaiseen pesähoitajan palkkioon sisältyy seuraavat tavanomaiset tehtävät:

- pesän omaisuuden haltuunotto ja selvittäminen, pesään kuulumattoman omaisuuden erottaminen, toimenpiteet omaisuuden arvon säilyttämiseksi, realisoinnin onnistumiseksi ja omaisuuden suojaamiseksi (esimerkiksi vakuutukset ja lukituksesta huolehtiminen)

- työntekijöiden työsuhteisiin liittyvät toimenpiteet (irtisanominen, palkkasaatavien selvittäminen, palkkaturvahakemuksen laatiminen, työeläke- ja tapaturmavakuutusyhtiöille tehtävät ilmoitukset, työtodistusten laatiminen)
- velallisen neuvonta ja ohjaus
- pesän omaisuuden hoito ja realisointi
- saatavien laskutus ja maksukehotusten lähettäminen
- sopimusten irtisanominen ja uusien sopimusten tekeminen (mm. sähkö-, vuokra- ja puhelinsopimukset)
- pankkitilien lopettaminen ja tarvittaessa uuden pankkitilin avaaminen
- erilaisten viranomaisille annettavien ilmoitusten tekeminen ja kyselyihin vastaaminen, konkurssilain edellyttämien ilmoitusten, selvitysten ja tiedustelujen toimittaminen velkojille ja velalliselle sekä tiedusteluihin vastaaminen
- pesäluettelon ja velallisselvityksen laatiminen
- konkurssimenettelyyn liittyvä tavanomainen asioiminen tuomioistuimen kanssa
- konkurssivelallisen kirjanpidon ja asiakirjojen alustava tarkastaminen velallisen rikosten, takaisinsaantiperusteiden tai erityistarkastuksen tarpeellisuuden selvittämiseksi
- erityistarkastuksen teettäminen ja yleispiirteinen erityistarkastuskertomukseen tutustuminen
- takaisinsaantivaatimusten esittäminen
- vuosiselonteon laatiminen raukeamisen tai julkisselvitykseen siirtymisen pitkittyessä
- varojen tilittäminen ulosottoviranomaiselle raukeavassa pesässä
- kirjanpidon palauttaminen velalliselle
- julkisselvitystarpeen arviointi
- tarvittavat merkinnät ja asiakirjojen tallennus KOSTI-tiedonhallintajärjestelmään

3.2 Täysimittaisen konkurssin ensimmäinen vaihe (haltuunotto)

Täysimittaisen konkurssimenettelyn ensimmäinen vaihe sisältää seuraavat tavanomaisina pidettävät tehtävät:

- pesän omaisuuden haltuunotto ja selvittäminen, pesään kuulumattoman omaisuuden erottaminen, toimenpiteet omaisuuden arvon säilyttämiseksi, realisoinnin onnistumiseksi ja omaisuuden suojaamiseksi (esimerkiksi vakuutukset ja lukituksesta huolehtiminen)
- työntekijöiden työsuhteisiin liittyvät toimenpiteet (irtisanominen, palkkasaatavien selvittäminen, palkkaturvahakemuksen laatiminen, työeläke- ja tapaturmavakuutusyhtiöille tehtävät ilmoitukset, työtodistusten laatiminen)
- velallisen neuvonta ja ohjaus
- velallisen sopimustilanteen selvittäminen, tarpeettomien sopimusten irtisanominen ja uusien sopimusten tekeminen (mm. sähkö-, vuokra- ja puhelinsopimukset)
- velallisen pankkitilien lopettaminen ja pankkitilin avaaminen konkurssipesälle
- erilaisten viranomaisille annettavien ilmoitusten tekeminen ja kyselyihin vastaaminen, konkurssilain edellyttämien ilmoitusten, selvitysten ja tiedustelujen toimittaminen velkojille ja velalliselle sekä tiedusteluihin vastaaminen
- pesäluettelon ja velallisselvityksen laatiminen
- konkurssimenettelyyn liittyvä tavanomainen asioiminen tuomioistuimen kanssa
- konkurssivelallisen kirjanpidon ja asiakirjojen alustava tarkastaminen velallisen rikosten, takaisinsaantiperusteiden tai erityistarkastuksen tarpeellisuuden selvittämiseksi
- tarvittavat merkinnät ja asiakirjojen tallennus KOSTI-tiedonhallintajärjestelmään

3.3 Täysimittaisen konkurssin toinen vaihe (realisointivaihe)

Täysimittaisen konkurssimenettelyn toinen vaihe sisältää seuraavat tavanomaisina pidettävät tehtävät:

- pesän omaisuuden hoitaminen ja rahaksimuutto
- konkurssi- ja panttisaatavaselvittely, johon kuuluu
 1. valvontapäivän määrittäminen ja ilmoittaminen

2. valvontojen, jälkivalvontojen ja panttisaatavailmoitusten vastaanottaminen ja tarkastaminen
 3. epäselviä saatavia koskevat neuvottelut ja sovintoratkaisut tai riitauttaminen
 4. jakoluetteloehdotuksen ja jakoluettelon laatiminen
- saatavien laskutus ja maksukehotusten lähettäminen
 - velkojainkokousten koollekutsuminen, valmistelu, järjestäminen, osallistuminen, pöytäkirjan laatiminen sekä velkojien muun päätöksentekomenettelyn järjestäminen
 - velkojatoimikunnan kokousten valmistelu, sekä niihin osallistuminen ja pöytäkirjojen laatiminen
 - velallisen ja pesän kirjanpidosta huolehtiminen sekä kirjanpitoaineiston säilyttäminen
 - erityistarkastuksen teettäminen ja erityistarkastuskertomukseen tutustuminen
 - takaisinsaanti- ja muiden vaatimusten esittäminen
 - vuosiselontekojen laatiminen ja muu tietojenanto
 - lopputilityksen ja jakoehdotuksen laatiminen
 - jako-osuustodistusten lähettäminen
 - velkojien jako-osuusennakoiden ja jako-osuuksien maksaminen
 - pesän lopetustoimet, joihin kuuluu pesän pankkitilien ja muiden sopimussuhteiden lopettaminen, tarpeelliset viranomaisilmoitukset sekä pesän ja velallisen kirjanpitoaineiston arkistointi, säilyttäminen ja tuhoaminen
 - tarvittavat merkinnät ja asiakirjojen tallennus KOSTI-tiedonhallintajärjestelmään.

4 Varsinaisen pesänhoitopalkkion määräytyminen

4.1 Lähtökohta

Varsinainen pesänhoitopalkkio kattaa kaikki pesänhoitajan jaksossa 3 luetellut, tavanomaisina pidettävät tehtävät. Lyhyessä konkurssimenettelyssä maksetaan varsinaisena pesänhoitopalkkiona kohdassa 3.1 määritellyistä toimenpiteistä pesänhoitajan toimenpiteisiin perustuva tuntiveloitusperusteinen kohtuullinen palkkio. Täysimittaisen

konkurssin kohdassa 3.2 määritellystä konkurssin ensimmäisen vaiheen toimenpiteistä maksetaan niin ikään toimenpiteisiin perustuva tuntiveloitusperusteinen kohtuullinen palkkio. Kohdassa 3.3 määritellystä konkurssin toisen vaiheen toimenpiteistä maksetaan joko toimenpiteisiin perustuva tuntiveloitusperusteinen kohtuullinen palkkio tai rahaksimuuttoarvoon perustuva kohtuullinen palkkio. Toimenpidepalkkion määrä on työtuntien lukumäärä kerrottuna tuntihinnalla.

Toimenpidepalkkion määrääminen täysimittaisen konkurssin toisessa vaiheessa on perusteltua erityisesti silloin, kun pesän edellyttämän työmäärän ja rahaksimuuttoarvon välillä vallitsee epäsuhta. Näin voi olla esimerkiksi kun realisoitavan omaisuuden arvo on vähäinen, mutta velallisen toimien selvittäminen edellyttää pesänhoitajalta paljon työtä. Pesän realisaatioarvon ja työmäärän välillä voi vallita epäsuhta myös, jos realisointiarvo on suuri, mutta omaisuuden rahaksimuutto vaatii pesänhoitajalta vain vähän työtä.

Kohdassa 4.2 on määritelty vertailupalkkio lyhyessä konkurssimenettelyssä maksettavalle varsinaiselle pesänhoitopalkkiolle. Kohdassa 4.3.1 on määritelty vertailupalkkio täysimittaisen konkurssin ensimmäisessä vaiheessa maksettavalle varsinaiselle pesänhoitopalkkiolle. Kohdan 4.3.2 palkkiotaulukkoja voidaan suoraan käyttää täysimittaisen konkurssin toisen vaiheen palkkion palkkiotaulukkoina, jos palkkioperusteena käytetään pesän rahaksimuuttoarvoa, tai niitä voidaan käyttää vertailupalkkiona tuntiveloitusperusteisen toimenpidepalkkion kohtuullisuusarvioinnissa.

Kohdassa 4.2 ja 4.3 esitettyjen vertailupalkkioiden määrien lähtökohtana on, että pesänhoitaja suorittaa itse jaksossa 3 luetellut tavanomaisena pidettävät tehtävät. Ulkoistamisen vaikutuksia pesänhoitopalkkioon on käsitelty kohdassa 7.

Kohtuullisella tuntiveloituksella veloitetuista jaksossa 3 luetelluista tarpeellisista ja tehokkaasti suoritetuista pesänhoitotehtävistä esitettävän pesänhoitopalkkion voidaan yleensä olettaa asettuvan alla kohdissa 4.2 ja 4.3 esitettyjen vertailupalkkioiden vaihteluväliin. Suosituksen kohdissa 4.2 ja 4.3 määritellyt vertailupalkkiot osoittavat kohtuullisen palkkiotason tavanomaisessa konkurssipesässä.

Palkkion tulisi pääsääntöisesti asettua vaihteluvälin keskivälin tuntumaan, jos pesänhoidon edellyttämää työmäärää ja vaativuutta voidaan pitää tavanomaisena.

Vertailupalkkion keskivälin tuntumassa olevan palkkiovaatimuksen perusteluksi riittää yleensä yleisluonteinen selvitys pesästä ja pesänhoitajan toimenpiteistä. Vertailupalkkion ylärajan tuntumassa olevaa palkkiota vaativan pesänhoitajan on esitettävä perusteet sille, miten ja missä määrin pesänhoito on ollut vaativampaa tai työläämpää kuin tavanomaisessa pesässä. Vastaavasti vertailupalkkion alarajan tuntumassa olevaa palkkiota vaativan velkojan tai velallisen on esitettävä perusteet sille, miten ja missä määrin pesänhoito on ollut vähemmän vaativaa tai vähemmän työlästä kuin vastaavanlaisessa tavanomaisessa pesässä. Vertailupalkkion vaihteluvälin ylittämistä ja alittamista on käsitelty jaksossa 8.

Lähtökohtana on, että raukeavassa konkurssissa tuomioistuin vahvistaa pesänhoitajan palkkion. Siinä tapauksessa, että raukeavassa pesässä on poikkeuksellisesti järjestetty velkojainkokous, velkojat ovat saattaneet päättää jatkuvana pidetyssä mutta myöhemmin raukeavassa pesässä pesänhoitajan palkkiosta velkojainkokousta edeltävältä ajalta. Tällöin kohdassa 3.2 määriteltyjen täysimittaisen konkurssimenettelyn ensimmäisen vaiheen toimenpiteistä maksettavan toimenpidepalkkion kohtuullisuutta voidaan yleensä arvioida vertaamalla sitä kohdassa 4.3.1 määriteltyyn vertailupalkkioon. Konkurssin rautessa velkojainkokouksen jälkeen velkojainkokouksen jälkeisen ajan palkkion kohtuullisuutta arvioitaessa lähtökohtana ei voida suoraan pitää kohdassa 4.3.2 määriteltyä täysimittaisen konkurssin toisen vaiheen vertailupalkkiota. Palkkion kohtuullisuutta arvioitaessa lähtökohtana ei myöskään voi suoraan pitää kohdassa 4.2 määriteltyä vertailupalkkiota lyhyessä konkurssimenettelyssä.

Pesänhoitajan toimiston yleiskulut sisältyvät pesänhoitopalkkioon. Tavanomaisesta pesänhoidosta poikkeavat monistus- ja postituskulut eivät sisälly palkkioon, vaan ne voidaan laskuttaa erikseen.

4.2 Vertailupalkkio lyhyessä konkurssimenettelyssä

Raukeavassa tai julkisselvitykseen siirtyvässä konkurssimenettelyssä vertailupalkkion lähtötason vaihteluväli kohdassa 3.1 luetelluista toimenpiteistä on 2 500 – 3 500 euroa. Lähtötason suuruinen palkkio on kohtuullinen pesässä, jossa pesäluettelo ja velallisselvitys ovat vaivattomasti laadittavissa, velallisella ei ole omaisuutta tai omaisuus on vähäistä ja vaivatta rahaksi muutettavissa, velallinen täyttää myötävaikutusvelvollisuutensa, velallisen palveluksessa ei ole työntekijöitä ja velkojia on vain muutama.

Tavallisesti konkurssipesän hoito edellyttää pesänhoitajalta enemmän tavanomaisia toimenpiteitä kuin mitä vertailupalkkion lähtötaso on tarkoitettu kattamaan. Vertailupalkkiota korotetaan lähtötasosta pesänhoidon edellyttämän työmäärän mukaisesti seuraavilla määräytymisperusteilla:

1. Konkurssipesään kuuluvan omaisuuden luettelointi ja erottelemine muusta omaisuudesta on työlästä ja aikaa vievää tai vaatii muutoin erityistoimenpiteitä.
2. Konkurssipesään kuuluvan omaisuuden rahaksimuutto vaatii pesänhoitajalta vähäistä enemmän toimenpiteitä.
3. Velallisen palveluksessa on konkurssin alkaessa työntekijöitä tai päätyneiden työsuhteiden selvittely vaatii esimerkiksi palkkaturvahakemusten käsittelyä.
4. Velallisen kirjanpitoaineisto ei ole pesänhoitajan käytettävissä ja tämän takia velallisen toiminta joudutaan selvittämään muista lähteistä, kirjanpito on epäluotettava, käsittää huomattavan tositemateriaalin, vaatii tositteiden järjestämistä usean kuukauden ajalta tai liiketapahtumat eivät ole helposti todennettavissa.
5. Velallisen toimet ennen konkurssia vaativat takaisinsaanti-, rikos- tms. perusteiden tarkempaa selvittämistä tai erityistarkastuksen teettämistä.
6. Pesänhoitaja joutuu velkojien lukumäärän tai laadun vuoksi tekemään tavanomaista enemmän toimenpiteitä.

7. Pesänhoitaja joutuu saatavien epäselvyyden vuoksi tekemään tavanomaista enemmän toimenpiteitä.
8. Velallisella on useita toimipisteitä tai pesänselvitys edellyttää pesänhoitajalta paljon matkustamista.
9. Konkurssin alkaessa on vireillä esitutkinta, oikeudenkäyntejä, hallinnollisia prosesseja tai niihin rinnastettavissa olevia menettelyjä.
10. Pesänhoitaja ei pysty pesän selvittämisen edellyttämän huomattavan työmäärän tai velallisen passiivisuuden vuoksi laatimaan pesäluetteloja tai velallisselvitystä konkurssilain mukaisessa määräajassa, tai pesänhoitaja joutuu hakemaan tuomioistuimelta pakkokeinoja velallista kohtaan.
11. Velallinen laiminlyö myötävaikutusvelvollisuutensa muutoin kuin edellisessä kohdassa 10 mainitulla tavalla.
12. Konkurssin raukeaminen tai julkisselvitykseen siirtyminen pitkittyy pesänhoitajasta riippumattomasta syystä ja pesänhoitaja laatii vuosiselonteon.
13. Konkurssiasiamies tekee hakemuksen konkurssin siirtämiseksi julkisselvitykseen, mistä aiheutuu pesänhoitajalle lisätoimenpiteitä.

Vertailupalkkiota korotetaan lähtötasosta 300 – 500 eurolla kutakin edellä mainittua määräytymisperustetta kohden. Jos konkurssipesässä toteutuu esimerkiksi kolme määräytymisperustetta, vertailupalkkion vaihteluväli on 3 400 – 5 000 euroa. Poikkeustilanteissa palkkio voidaan vahvistaa vertailupalkkion vaihteluvälin ylä- tai alapuolelta jaksossa 8 esitetyn mukaisesti.

4.3 Palkkio ja vertailupalkkio täysimittaisessa konkurssimenettelyssä

4.3.1 Täysimittaisen konkurssimenettelyn ensimmäinen vaihe

Kohdassa 3.2 määritellyistä täysimittaisen konkurssimenettelyn ensimmäisen vaiheen toimenpiteistä maksettavan tuntiveloitusperusteisen toimenpidepalkkion kohtuullisuutta voidaan yleensä arvioida vertaamalla sitä pesän todennäköiseen rahaksimuuttoarvoon seuraavasti:

Vertailupalkkion alaraja täysimittaisen konkurssimenettelyn ensimmäisessä vaiheessa

Pesän rahaksimuuttoarvo	Palkkio alarajalla	Palkkio rahaksimuuttoarvon ylittävältä osalta
25 000-50 000	3 800	3,2 %
50 000-100 000	4 600	2,2 %
100 000-150 000	5 700	1,8 %
150 000-300 000	6 600	1,2 %
300 000-1 000 000	8 400	0,60 %
100 000-5 000 000	12 600	0,43 %
5 000 000-10 000 000	29 800	0,38 %
10 000 000-20 000 000	48 800	0,20 %
20 000 000-40 000 000	68 800	0,15 %
40 000 000-80 000 000	98 900	0,08 %
yli 80 000 000	130 800	soveltuvin osin

Vertailupalkkion yläraja täysimittaisen konkurssimenettelyn ensimmäisessä vaiheessa

Pesän rahaksimuuttoarvo	Palkkio alarajalla	Palkkio rahaksimuuttoarvon alarajan ylittävältä osalta
25 000-50 000	4 900	3,6 %
50 000-100 000	5 800	2,8 %
100 000-150 000	7 200	2,8 %
150 000-300 000	8 600	2,2 %
300 000-1 000 000	11 900	1,0 %
1 000 000-5 000 000	18 900	0,60 %

5 000 000-10 000 000	42 900	0,40 %
10 000 000-20 000 000	62 900	0,28 %
20 000 000-40 000 000	90 900	0,20 %
40 000 000-80 000 000	130 900	0,13 %
yli 80 000 000	182 900	soveltuvin osin

Vertailupalkkion perusteena käytettävään rahaksimuuttoarvoon lasketaan pääsääntöisesti kaikki pesään kuuluvat panttaamattomat varat mukaan lukien yritys kiinnityksen alainen omaisuus. Lähtökohtana omaisuuden arvostamisessa käytetään pesäluetteloarvoja. Siltä osin kuin varat on jo muutettu rahaksi palkkiota vahvistettaessa, omaisuuden arvona käytetään toteutunutta rahaksimuuttoarvoa.

Rahaksimuuttoarvossa ei huomioida konkurssipesän tilille työntekijöiden lukuun maksettuja palkkaturvasuorituksia tai varoja, jotka velkojat ovat kuitanneet.

Panttiomaisuutta ei oteta huomioon pesän rahaksimuuttoarvossa, vaan sen hoidosta ja myynnistä maksetaan erillinen palkkio jakson 6 mukaisesti.

4.3.2 Täysimittaisen konkurssimenettelyn toinen vaihe

Kohdassa 3.3 määritellyn täysimittaisen konkurssimenettelyn toisen vaiheen toimenpiteistä maksetaan kohtuullinen palkkio, joka perustuu joko pesän rahaksimuuttoarvoon tai pesänhoitajan tekemiin toimenpiteisiin. Rahaksimuuttoarvoon perustuva palkkio voidaan määrätä suoraan alla olevien taulukoiden mukaisesti. Jos palkkio määräytyy pesänhoitajan toimenpiteiden perusteella, voidaan alla olevaa palkkiotaulukkoa käyttää tuntiveloitusperusteisen toimenpidepalkkion kohtuullisuuden arvioimisen vertailutaulukkona. Vertailua ei kuitenkaan voida tehdä, jos pesänhoitopalkkio määrätään toimenpidepalkkiona juuri siitä syystä, että pesänhoidon edellyttämän työmäärän ja pesän rahaksimuuttoarvon välillä vallitsee epäsuhta.

Rahaksimuuttoarvoon perustuva palkkio määrätään alla kuvatuissa rajoissa:

Pesänhoitopalkkion alaraja täysimittaisen konkurssimenettelyn toisessa vaiheessa

Pesän rahaksimuuttoarvo	Palkkio alarajalla	Palkkio rahaksimuuttoarvon alarajan ylittävältä osalta
25 000-50 000	7 200	18 %
50 000-100 000	11 700	12 %
100 000-150 000	17 700	11 %
150 000-300 000	23 200	9,0 %
300 000-1 000 000	36 700	3,5 %
1 000 000-5 000 000	61 200	2,6 %
5 000 000-10 000 000	165 200	1,9 %
10 000 000-20 000 000	260 200	1,4 %
20 000 000-40 000 000	400 200	0,95 %
40 000-80 000 000	590 200	0,25 %
yli 80 000 000	690 200	soveltuvin osin

Pesänhoitopalkkion yläraja täysimittaisen konkurssimenettelyn toisessa vaiheessa

Pesän rahaksimuuttoarvo	Palkkio alarajalla	Palkkio rahaksimuuttoarvon alarajan ylittävältä osalta
25 000-50 000	8 600	18 %
50 000-100 000	13 100	15 %
100 000-150 000	20 600	14 %
150 000-300 000	27 600	10 %
300 000-1 000 000	42 600	3,7 %
1 000 000-5 000 000	68 600	3,3 %
5 000 000-10 000 000	200 500	2,4 %

10 000 000-20 000 000	320 500	1,9 %
20 000 000-40 000 000	510 500	1,6 %
40 000 000-80 000 000	830 500	1,4 %
yli 80 000 000	1 390 500	soveltuvin osin

Rahaksimuuttoarvon määrittelemisessä sovelletaan samoja periaatteita kuin edellä kohdassa 4.3.1.

Erillistoimenpiteellä pesään saadut varat otetaan huomioon rahaksimuuttoarvossa, jollei erillistoimenpiteestä päätettäessä ole toisin päätetty.

4.4 Tilapäisen pesänhoitajan palkkio ja palkkio konkurssin lakatessa

Jos konkurssipesään on määrätty tilapäinen pesänhoitaja, konkurssi peruuntuu tai muutoksenhakutuomioistuin kumoaa asettamispäätöksen, pesänhoitajalla on näissäkin tapauksissa oikeus kohtuulliseen palkkioon tekemistään toimenpiteistä. Palkkio määrätään toimenpidepalkkiona noudattaen soveltuvin osin mitä edellä on todettu pesänhoitopalkkiosta lyhyessä konkurssimenettelyssä. Vertailua vertailupalkkioon ei kuitenkaan tehdä.

4.5 Kohtuullinen tuntiveloitus

Toimenpidepalkkion kohtuullisen tuntihinnan on perustuttava kunkin konkurssipesän ominaispiirteisiin ja pesänhoitotehtävien hoidossa vaadittavaan ammattitaitoon. Näin ollen kohtuullinen tuntihinta voi vaihdella eri pesien välillä pesän laadun ja vaativuuden mukaan. Pesänhoitajan tuntipalkkion kohtuullisuutta harkittaessa ei sen vuoksi voida pitää lähtökohtana liikejuridisissa toimeksiannoissa noudatettuja markkinahintoja tai pesänhoitajan työnantajana olevan asianajotoimiston mahdollisesti muissa toimeksiannoissa noudattamia tuntipalkkiota (ks. Helsingin hovioikeuden 29.11.2006 antama ratkaisu nro 3656).

Pesänhoitoon kuuluvien tavanomaisten tehtävien tuntihinnan on oltava matalampi kuin pesänhoidon erityisosaamista edellyttävissä tehtävissä. Pesän hallintoon osallistuvien henkilöiden tuntihinta voi vaihdella tekijän ammattitaidon ja työkokemuksen mukaan. Mitä korkeampi tuntiveloitus on,

sitä asiantuntevammasta ja tehokkaammin pesänhoitotehtävistä suoriutuvasta henkilöstä on oltava kysymys. (ks. Helsingin hovioikeuden 1.9.2014 antama ratkaisu nro 1671). Mikäli avustava henkilökunta – kuten sihteeri ja harjoittelijat – tekevät pesänhoitajalle kuuluvia tehtäviä, ja tästä työstä veloitetaan, tuntiveloitusperusteen on oltava selvästi lakimiestuntihintoja alempi.

Siinä tapauksessa, että konkurssipesä on laaja, toimintaympäristö on kansainvälinen tai pesänhoito edellyttää pesän hallinnolta muuten monipuolista osaamista tai erityisresursseja – kuten jonkin erityisalan tuntemusta, kansainvälistä kokemusta ja yhteyksiä, kielitaitoa tai normaalia enemmän toimistokapasiteettia – voidaan jonkin verran tavanomaista korkeampaa tuntihintaa pitää perusteltuna tavanomaisistakin pesänhoitotehtävistä.

Pesänhoitoon osallistuneiden henkilöiden keskituntiveloitusta voidaan käyttää kriteerinä arvioitaessa tavanomaisten pesänhoitotoimenpiteiden kohtuullista hintaa. Pesänhoitajan on huolehdittava siitä, että pesänhoitotoimet on jaettu niiden vaativuustason mukaisesti kustannustehokkaalla tavalla pesän hallintoon osallistuvien henkilöiden kesken. Pesänhoitajan on myös huolehdittava siitä, että keskituntihinta tavanomaisista pesänhoitotoimista on kohtuullinen ja konkurssikäytännössä tavanomaisesti hyväksytyn tuntiveloituksen mukainen.

Lähtökohtana on, että tehokkaasti hoidetun tavanomaisen konkurssipesän pesänhoitopalkkio sijoittuu suosituksen kohtien 4.2 ja 4.3 esitettyjen vertailupalkkioiden vaihteluvälin keskivälin tuntumaan. Pesänhoitotoimenpiteiden tuntihinnan kohtuullisuutta on yleensä tarpeen arvioida vain siinä tapauksessa, että palkkioesitys tai vahvistettava palkkio poikkeaa vertailupalkkioista.

Konkurssiasiamiehen toimiston huhtikuussa 2015 tekemän valtakunnallisen selvityksen mukaan pesänhoitopalkkion tuntiveloitus tavanomaisista toimenpiteistä tavanomaisissa pesissä on ollut 160 – 220 euroa, eikä se isoissa ja vaativissa pesissä ole pääsääntöisesti ylittänyt 250 euroa.

5 Erillistoimenpidepalkkioiden määräytyminen

5.1 Lähtökohta

Erillistoimenpiteistä määrätään erillinen toimenpidepalkkio tavanomaisista pesänhoitotehtävistä maksettavan varsinaisen pesänhoitopalkkion lisäksi.

Myös lyhyessä konkurssimenettelyssä ja täysimittaisen konkurssimenettelyn ensimmäisessä vaiheessa tehdyistä erillistoimenpiteistä määrätään erillistoimenpidepalkkio, vaikka varsinainen pesänhoitopalkkiokin määräytyisi toimenpiteiden perusteella. Erillistoimenpidepalkkiota ei sisällytetä varsinaiseen pesänhoitopalkkioon eikä sen kohtuullisuusarviointiin.

5.2 Erillistoimenpiteen määritelmä

Erillistoimenpiteillä tarkoitetaan muita kuin jaksossa 3 lueteltuja tavanomaisia tehtäviä.

Erillistoimenpiteitä ovat esimerkiksi:

- pesää koskevat oikeudenkäynnit kuten velkomuskanteet, verovalitukset, hallintolainkäyttöriidat tms.
- konkurssivalvontojen riitautuksesta aiheutuneet oikeudenkäynnit, sovintoneuvottelut ja laajat selvitystyöt, joita ei voida pitää tavanomaisina
- takaisinsaantikanteiden ajaminen oikeusteitse, sovintoneuvottelujen käyminen takaisinsaantivaatimuksista sekä oikeudenkäyntejä ja sovintoneuvotteluita edeltävä muu kuin kohdassa 3 määritelty takaisinsaantiperusteiden selvittämiseen ja esittämiseen liittyvä työ
- ilmoituksen tekemisestä esitutkintaviranomaiselle, esitutkinnasta, syyteneuvotteluista ja rikosoikeudenkäynneistä aiheutuvat toimenpiteet
- liiketoiminnan jatkaminen
- muut kuin realisointiin liittyvät toimenpiteet tytä- ja osakkuusyhtiöissä
- muut tavanomaiseen pesänhoitoon selvästi kuulumattomat selvitykset ja toimenpiteet.

5.3 Erillistoimenpidepalkkion määrä

Erillistoimenpidepalkkio määräytyy, jollei muuta ole sovittu, aikaveloituksen mukaan niin, että veloituserusteena on tuntipalkkio.

Erillistoimenpiteiden palkkioperusteena on yleensä sama tuntiveloitus kuin ensimmäisen vaiheen varsinaisessa pesänhoitopalkkiossa. Tuntiveloitus voi kuitenkin määräytyä myös esimerkiksi erillistoimenpiteen vaativuuden ja erillistoimenpiteen edellyttämän erityisen ammattitaidon perusteella. Lisäksi on otettava huomioon yleinen palkkiotaso vastaavissa tehtävissä. Erillistoimenpidepalkkio voi myös perustua velkojen päättämään keskituntihintaan.

5.4 Palkkio rikosilmoituksen tekemisestä

Konkurssiasiain neuvottelukunta on antanut suosituksen nro 18 pesänhoitajan velvollisuudesta tehdä rikosilmoitus. Palkkio rikosilmoituksen laatimisen edellyttämästä lisätyöstä ja korvaus niistä kuluista, jotka pesänhoitajalle ovat aiheutuneet ilmoituksen laatimisesta, maksetaan erillistoimenpidepalkkiona. Lisätyö voi olla paitsi itse rikosilmoituksen kirjoittamista myös sitä edeltävää selvitystyötä. Palkkion määräytymiseen sovelletaan edellä kohdassa 5.2 selostettuja pesänhoitajan erillistoimenpidepalkkion määräytymisperusteita.

Suosituksen kohdassa 9.2.2 käsitellään rikosilmoituksen tekemisestä maksettavan palkkion maksamista valtion varoista.

6 Pesänhoitajan palkkio panttiomaisuuden hoidosta ja myynnistä

Pesänhoitajan palkkio panttiomaisuuden hoidosta ja myynnistä perustuu tähän omaisuuteen kohdistuneisiin pesänhoitajan toimenpiteisiin. Palkkio on toimenpidepalkkio ja siihen sovelletaan soveltuvin osin mitä edellä kohdassa 5.3 on todettu erillistoimenpidepalkkiosta.

Neuvottelukunta suosittelee, että pesänhoitaja ja pantinhaltija sopivat heti konkurssin alettua siitä, onko panttiomaisuuden hoito- ja myyntivastuu pesällä vai pantinhaltijalla. Tästä sekä hoito- ja myyntikustannusten korvaamisesta pesälle tulee sopia, vaikka olisi jo näköpiirissä, että

konkurssi tulee raukeamaan. Pesänhoitajan tulee tiedustella pantinhaltijalta pantin hoito- ja myyntivastuun järjestämisestä tultuaan tietoiseksi omaisuuden panttauksesta ja pantinhaltijasta. Vastuu panttiomaisuudesta säilyy konkurssipesällä, kunnes asiasta toisin sovitaan, jollei pantinhaltijan hoitovelvollisuudesta muuta johdu.

Konkurssipesällä on oikeus saada korvaus pesään kuuluvan panttiomaisuuden hoidosta ja myynnistä pesälle aiheutuneista välttämättömistä kustannuksista, mukaan lukien pesänhoitajan palkkio omaisuuden myynnistä, päältäpäin panttiomaisuuden myyntihinnasta ja tuotosta heti myynti- ja täytäntöönpanokulujen jälkeen. Pantinhaltijalla ei ole velvollisuutta maksaa omista varoistaan panttiomaisuuden hoidosta ja myynnistä pesälle aiheutuvia kuluja, jollei pantinhaltijan kanssa toisin sovita.

Jos pesänhoitajan myynti- ja hoitotoimenpiteet ovat kohdistuneet samalla kertaa sekä vapaaseen että panttiomaisuuteen, on toimenpiteiden katsottava kohdistuneen kumpaankin omaisuuslajiin pantatun ja vapaan omaisuuden arvon mukaisessa suhteessa, jollei toimenpiteitä pystytä kohdentamaan.

Pesänhoitajan tulee periä konkurssipesälle pesän varoista maksetut panttiomaisuuden hoito- ja myyntikulut. Jos panttiomaisuuden tuotto ja kauppahinta on maksettu pesälle, pesänhoitajan tulee kattaa pesän kulut näistä varoista ennen niiden tilittämistä pantinhaltijalle.

Pesänhoitajan on ilmoitettava panttiomaisuuden hoito- ja myyntikulut ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 5 luvun 30, 41 tai 45 §: n mukaisesti, jos ulosottoviranomainen huolehtii panttiomaisuuden myymisestä.

Pantinhaltija voi myös itse realisoida panttiomaisuuden tai omaisuuden tuotto ja kauppahinta voi muuten tulla maksettavaksi suoraan pantinhaltijalle. Jos pantinhaltija käyttää KonkL 17 luvun 11 §:ssä säädettyjä pantinhaltijan rahaksimutto-oikeuksiaan ja realisoi pantin itse, pesänhoitajalla ei ole oikeutta palkkioon pantin realisoinnista. Pantinhaltijalla on tällöin oikeus saada panttiomaisuuden hoito- ja myyntikulut päältäpäin panttiomaisuuden myyntihinnasta. Pesänhoitajalla on kuitenkin oikeus palkkioon siitä työstä, jonka myötävaikuttaminen pantin

realisointiin on aiheuttanut. Pesänhoitajan tulee tällöin sopia pantinhaltijan kanssa siitä, että pantinhaltija tilittää pesälle kauppahinnasta päältä pantin hoidosta ja myynnistä pesälle aiheutuneet kulut.

Panttiomaisuus saattaa olla myymättä vielä silloin, kun pesänhoitajan tulisi tehdä esitys konkurssin raukeamisesta. Jos panttiomaisuuden hoito ja myynti on aiheuttanut pesälle kustannuksia, pesänhoitajan tulee ennen esityksen tekemistä pyrkiä sopimaan pantinhaltijan kanssa siitä, että pantinhaltija maksaa jo tuossa vaiheessa nämä kustannukset pesälle. Raukeamisesityksen tekemistä voi olla tarpeen lykätä, kunnes asiasta on sovittu tai panttiomaisuus myyty.

7 Pesänhoitotoimenpiteiden ulkoistaminen

Tavanomainen pesänhoitotoimenpide tai erillistoimenpide on tarkoituksenmukaista antaa pesän ulkopuolella hoidettavaksi (ulkoistaminen), jos ulkoistaminen johtaisi pesän kannalta parempaan lopputulokseen kuin toimenpiteen tekeminen pesänhoitajan omana tai tämän avustajan työnä. Tarkoituksenmukaisuusharkinnassa on otettava huomioon toisaalta ulkoistamisesta saatava hyöty ja toisaalta siitä aiheutuvat kustannukset ja riskit. Ulkoistettavista tehtävistä on yleensä tarkoituksenmukaista pyytää kilpailevia tarjouksia.

Pesänhoitajan on tuotava velkojainkokouksen asialistalle omana kohtanaan ulkoistettavaksi esitettävät tai jo ulkoistetut pesänhoitotehtävät. Raukeavissa konkursseissa ei yksinomaan edellä mainittua esitystä varten ole tarpeen järjestää velkojainkokousta. Pesänhoitajan on vuosiselonteossa ja palkkioesityksessään palkkion vahvistamisen yhteydessä annettava selonteko ulkoistetuista pesänhoitotehtävistä ja niiden kustannuksista, jotta velkojat tai tuomioistuin saisivat käsityksen pesänhoitotehtävien suorittamisen kokonaiskustannuksista.

Pesänhoitajalla säilyy vastuu ulkoistamistaan pesänhoitotehtävistä. Ulkoistettaessa pesänhoitajan on huolehdittava siitä, että tehtävät suoritettava hoitaa ne riittävällä asiantuntemuksella sekä taloudellisesti ja tehokkaasti.

Realisaattorin käyttö irtaimen omaisuuden haltuunottoon, luetteloimiseen, arvostamiseen ja myyntiin on yleensä tarkoituksenmukaista. Samoin

tavanomaisten laskusaatavien periminen voi yleensä olla tarkoituksenmukaista antaa ulkopuolisen ammattilaisen, kuten perintätoimiston, tehtäväksi.

Pesänhoitajan ulkoistaessa kohdassa 3 lueteltuja tavanomaisia toimenpiteitä lähtökohtana on, että pesänhoitajan itse suorittamien toimenpiteiden määrä vähenee, jolloin myös pesänhoitopalkkion tulisi olla pienempi kuin jos pesänhoitaja tekisi kaikki toimenpiteet itse. Kohdissa 4.2, 4.3.1 ja 4.3.2 määritellyissä vertailupalkkioissa tai rahaksimuuttoarvoon perustuvassa palkkiossa olettamana on, että pesänhoitaja on tehnyt kaikki tavanomaiset toimenpiteet itse.

Velkojat tai tuomioistuin päättävät sen, miten ulkoistamiskustannukset vaikuttavat pesänhoitopalkkioon. Pesänhoitajan on palkkioesityksessään esitettävä, millä tavoin tavanomaisten toimenpiteiden ulkoistamiskustannukset on otettu huomioon palkkioesityksen määrässä. Velallisen kirjanpidon loppuunsaattamisen ja kirjanpitoaineiston säilyttämisen ulkoistamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset eivät kuitenkaan ole sellaisia kustannuksia, jotka tulisi ottaa huomioon pesänhoitajan palkkion määrässä.

8 Vertailupalkkion vaihteluvälin ylittäminen ja alittaminen

Poikkeustilanteissa pesänhoitopalkkio voidaan vahvistaa vertailupalkkion vaihteluvälin ylä- tai alapuolelta alla olevilla perusteilla.

Jos realisaatitulos on ilmeisessä epäsuhteessa pesän selvittämisen edellyttämään työmäärään, taikka pesän selvittäminen vaatii poikkeuksellisen paljon tai vähän toimenpiteitä, tai toimenpiteet ovat poikkeuksellisia vaativuudeltaan, on mahdollista esittää ja vahvistaa vertailupalkkion ylittävä tai alittava pesänhoitopalkkio.

Esittäessään vertailupalkkion vaihteluvälin ylittävää palkkiota, pesänhoitajan on kohdassa 9.1 esitetyn mukaisesti perusteltava korotusperusteet niin, että velkojilla tai tuomioistuimella on päätöksen perusteeksi riittävästi tietoa korotusperusteista.

8.1 Vertailupalkkion vaihteluvälin ylittäminen

Jos pesänhoitaja joutuu tekemään poikkeuksellisen paljon tai poikkeuksellisen vaativia tehtäviä, on mahdollista esittää ja vahvistaa kohdissa 4.2 ja 4.3 esitettyjen vertailupalkkioiden vaihteluvälin ylittävä varsinainen pesänhoitopalkkio.

Pesänhoito voi edellyttää pesänhoitajalta poikkeuksellisen paljon sinänsä tavanomaisia toimenpiteitä. Näin voi olla esimerkiksi jos velkojia tai työntekijöitä on huomattavan paljon, pesässä on paljon erityyppistä omaisuutta tai velallinen on harjoittanut liiketoimintaa monissa toimipisteissä.

Pesänhoitajan tehtävä voi olla erityisen vaativa, jos pesänhoidossa on tarvittu erityistä asiantuntemusta, velallinen on harjoittanut liiketoimintaa erityissäännellyllä toimialalla, pesän selvittämiseen liittyy laajaa omaisuuden hallinnointia, velallisella on monimutkaisia velka- ja vastuusuhteita, pesään kuuluva omaisuus on hankalasti rahaksi muutettavaa, velallinen on osa kansainvälistä konsernia tai velallisella on omaisuutta ulkomailla tai muuta kansainvälistä toimintaa.

Kohdassa 4.2 mainittujen määräytymisperusteiden soveltaminen ei estä vastaavien perusteiden käyttämistä tässä kohdassa tarkoitettuina korotusperusteina, jos pesänhoitajan tehtävien laatu tai määrä on poikkeuksellinen.

8.2 Vertailupalkkioiden vaihteluvälin alittaminen

Jos pesänhoidon työmäärä tai vaativuus on tavanomaista pienempi, pesänhoitopalkkio voi perustellusti jäädä kohdissa 4.2 ja 4.3 esitettyjä vertailupalkkioiden vaihteluvälejä alemmaksi. Tilanne on tämä esimerkiksi, jos pesä on suhteellisen vähin toimin selvitettävissä suhteessa realisointiarvoon.

Konkurssilain 8 luvun 7 §:n 2 momentin mukaan palkkiota voidaan alentaa, jos pesänhoitaja on vapautettu tehtävästään saman luvun 6 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan mukaan taikka jos hän on olennaisesti laiminlyönyt hänelle kuuluvia tehtäviä tai velvollisuuksia.

Palkkion alentaminen voi tulla kyseeseen ensinnäkin silloin, kun tuomioistuin on tehnyt vapauttamispäätöksen pesänhoitajasta johtuvasta syystä. Tällainen syy voi olla pesänhoitajan toteaminen esteelliseksi taikka se, ettei hän ole tehtävään sopiva tai muutoin kelpoinen. Tehtävästä vapauttamisen syynä voi myös olla tehtävien laiminlyönti taikka lain tai hyvän pesänhoitotavan vastainen menettely. (HE 221/2018 vp s. 62).

Toiseksi palkkiota voidaan alentaa, vaikkei pesänhoitajaa olisi vapautettu tehtävästään, jos pesänhoitaja on olennaisesti laiminlyönyt tehtäviään tai velvollisuuksiaan. Lain perusteluissa tällaisena tilanteena mainitaan se, ettei pesänhoitaja huolehdi hänelle kuuluvista tehtävistä tai olennaisesti pitkittää menettelyä jättämällä ilman perusteltua syytä noudattamatta esimerkiksi pesäluettelo, velallisselvitystä, konkurssin raukeamista, valvontapäivän määrittämisestä tai jakoluetteloehdotusta koskevia määräaikoja (HE 221/2018 vp s. 62). Myös muunlainen olennainen lain ja hyvän pesänhoitotavan vastainen toiminta voi merkitä palkkion alentamiseen oikeuttavaa pesänhoitajalle kuuluvien velvollisuuksien olennaista laiminlyöntiä. Esimerkkinä voidaan mainita tehoton tai taitamaton pesänhoito.

Laissa ei ole säännöksiä palkkion alentamisen määrästä. Esitöiden mukaan alentaminen voisi olla hyvinkin huomattava tapauksissa, joissa pesänhoitajan toiminnassa on ollut tahallisia väärinkäytöksiä tai erittäin vakavia puutteita (HE 221/2018 vp s. 62). Niissä tapauksissa, joissa pesänhoitaja vapautetaan omasta syystään, palkkiota tulisi alentaa ainakin siinä määrin, ettei velkojille aiheudu lisäkustannuksia pesänhoitajan vaihtumisesta. Palkkion alentamisessa tulee ottaa huomioon pesänhoitajan menettelyn moitittavuuden aste. Esimerkiksi esteellisenä pesänhoitajan tehtävään ryhtymistä voidaan lähtökohtaisesti pitää niin moitittavana, että palkkion huomattavakin alentaminen on yleensä perusteltua.

Yllä selostettuja palkkion alentamisperusteita voidaan soveltaa sekä täysimittaisissa että lyhyissä konkurssimenettelyissä.

9 Palkkioesitys, palkkion vahvistaminen ja maksaminen

9.1 Palkkioesitys

Pesänhoitajamääräyksen saatuaan pesänhoitajan on varmistauduttava siitä, että laskutus voidaan toimittaa ja laskutusyhteenveto sekä palkkioesitys voidaan laatia tämän suosituksen mukaisesti. Pesänhoitajan on ohjeistettava pesän hallintoon kuuluvia henkilöitä laskutusperiaatteista.

Pesänhoitajan on jo ennen palkkioesityksen tekemistä arvioitava, miten palkkioesitys suhteutuu vertailupalkkioihin ja arvioitava tehtyjen toimenpiteiden tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Palkkioesitys saa sisältää vain sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat olleet tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia konkurssipesän hoitamiseksi hyvän pesänhoitotavan mukaisesti.

Täysimittaisessa konkurssissa palkkioesitys konkurssimenettelyn ensimmäisestä ja toisesta vaiheesta sekä kustakin erillistoimenpiteestä on jaettava erillisille laskuille. Edellä mainitut toimeksiannot on avattava heti konkurssin tai toimeksiannon alkaessa. Pesänhoitajan on ylläpidettävä yhteenvetoa siitä, paljonko kustakin toimeksiannosta on hyväksytty laskutusta ja nostettu ennakoita.

Toimenpidelaskussa pesänhoitajan on ilmoitettava pesänhoitajan ja hänen avustajiensa käyttämä tuntiveloitus, tehdyt toimenpiteet, niiden tekijä, hinta ja niihin käytetty aika. Toimenpiteet on eriteltävä asianajajalta toimenpiteisiin perustuvassa laskussa yleensä edellytettävällä tarkkuudella ja niin, että velkojat ja tuomioistuin voivat muodostaa käsityksen pesänhoitajan suorittamista toimenpiteistä ja niiden kustannuksista. Mikäli kysymyksessä on laaja pesä, tai lasku sisältää paljon toimenpiteitä, toimenpiteet on tarvittaessa ryhmiteltävä niin, että velkojat voivat muodostaa käsityksen siitä, paljonko eri tehtäväkokonaisuuksiin on käytetty aikaa.

Jos kysymyksessä on raukeava tai julkisselvitykseen siirtyvä konkurssi, palkkioesityksestä on ilmentävä pesänhoitajan näkemys siitä, mitkä kohdassa 4.2 luetellut palkkion lähtötaso korottavat määräytymisperusteet täyttyvät. Jos palkkioesitys on vertailupalkkion mukainen, riittää, että laskuun merkitään kohdan 4.2 mukainen palkkion lähtötaso ja sovellettavat

kohdassa 4.2 luetellut palkkion lähtötasoa korottavat määräytymisperusteet. Pesänhoitaja voi esittää vertailupalkkion lähtötasoa korottavat määräytymisperusteet kohdan 4.2 numerointia käyttäen. Pesänhoitajan on toimitettava lasku suurimmille velkojille, velalliselle ja konkurssiasiamiehelle samalla, kun esitys konkurssin raukeamisesta toimitetaan niille tiedoksi 10 luvun 2 §:n 1 momentin perusteella.

Pesänhoitajan on esitettävä se, miten palkkioesitys suhteutuu suosituksen vertailupalkkioihin. Lisäksi on ilmoitettava toimenpiteiden toteutuneet ja suunnitellut ulkoistamiskustannukset ja se, miten ja missä määrin ulkoistamiskustannukset on otettu huomioon palkkioesityksessä.

Vertailupalkkion ylittävää palkkiota vaativan pesänhoitajan on esitettävä perusteet sille, miten ja missä määrin pesänhoito on ollut vaativampaa tai työläämpää kuin tavanomaisessa pesässä.

Palkkioesityksen perusteiden on ilmentävä laskusta, sen liitteestä tai velkojainkokouksen pöytäkirjasta.

Velkojainkokouksen järjestämisestä ja päätösvallan käytöstä annetun konkurssiasian neuvottelukunnan suosituksen nro 7 kohdan 2.2 mukaan hyvä pesänhoitotapa edellyttää, että velkojainkokouksutsun mukana tai ilmoittautumisen perusteella velkojille ja velalliselle toimitetaan etukäteen palkkiolasku. Palkkiolasku tulee myös tallettaa Kosti-tiedonhallintajärjestelmään etukäteen.

9.2 Palkkion vahvistaminen ja maksaminen lyhyessä konkurssimenettelyssä

9.2.1 Palkkion vahvistaminen tuomioistuimessa

Lyhyessä konkurssimenettelyssä pesänhoitajan palkkion vahvistaa tuomioistuin.

Lyhyessä konkurssimenettelyssä pesänhoitajan on esitettävä tuomioistuimelle erilliset laskut varsinaisesta pesänhoitopalkkiosta ja kustakin erillistoimenpiteestä.

Tuomioistuimelle toimitettavaan laskuun liitetään velallisen edustajan tai muiden kuultujen tahojen mahdollinen kannanotto laskun hyväksyttävyydestä.

Jos raukeavassa tai julkisselvitykseen siirtyvässä pesässä on poikkeuksellisesti järjestetty velkojainkokous olettaessa konkurssin jatkuvan, velkojainkokous on saattanut päättää pesänhoitajan palkkiosta velkojainkokousta edeltävältä ajalta. Pesänhoitajan on pyytäessään tuomioistuinta vahvistamaan pesänhoitopalkkion velkojainkokouksen jälkeiseltä ajalta, ilmoitettava tuomioistuimelle velkojien jo mahdollisesti vahvistaman palkkion määrä ja nostetut osa- ja ennakkosuoritukset.

Jos pesänhoitaja vaatii tuomioistuimelta palkkion suorittamista valtion varoista, hänen tulee esittää selvitys korvauksen maksamiseen käytettävissä olevista konkurssipesän varoista ja yksilöidä vaatimuksensa valtion varoista maksettavasta määrästä.

Lyhyessä konkurssimenettelyssä pesänhoitaja saa nostaa pesästä palkkiota vasta silloin ja siltä osin kuin tuomioistuin tai poikkeuksellisesti velkojat velkojainkokouksessa tai muussa päätöksentekomenettelyssä ovat vahvistaneet pesänhoitajan palkkion tai sen osasuorituksen, tai velkojat ovat valtuuttaneet pesänhoitajan nostamaan palkkioennakoita.

9.2.2 Palkkion maksaminen valtion varoista

Vähävaraisessa konkurssissa pesänhoitajalle maksetaan palkkiona ja kustannusten korvauksena pesäluettelon ja velallisselvityksen laatimisesta valtion varoista enintään 1 000 euroa. Jos pesänhoitaja tekee KonkL 14 luvun 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuun rikosepäilyyn perustuvan ilmoituksen poliisille, hänelle voidaan siihen liittyvästä lisätyöstä maksaa valtion varoista palkkiota ja kustannusten korvausta enintään 600 euroa. Pesänhoitajan oikeus valtion varoista maksettavaan palkkioon ja kustannusten korvaukseen rikosilmoituksen laatimisesta koskee 1.3.2013 tai sen jälkeen alkaneita konkursseja.

Palkkiota ja korvausta maksetaan valtion varoista vain siltä osin kuin konkurssipesän varat eivät riitä palkkioon ja korvaukseen (KonkL 10:4 ja 10:5). Valtion varoista maksettavasta korvauksesta huolimatta velkoja voi maksaa pesänhoidosta erikseen palkkiota.

Laissa säädetty palkkio ei sisällä arvonlisäveroa, vaan se on lisättävä edellä mainittuun määrään. Palkkiolla ei ole tarkoitus kattaa myöskään tuomioistuimen konkurssi asiassa perimiä maksuja, sillä ne ovat konkurssipesän velkaa, josta pesänhoitaja ei vastaa. Pesän ollessa varaton pesänhoitaja voi pyytää tuomioistuimelta vapautusta kysymyksessä olevista maksuista.

Esimerkki 1: Tuomioistuin vahvistaa pesänhoitajan varsinaiseksi pesänhoitopalkkioksi 3 000 euroa + alv 24 %. Pesässä on varoja 124 euroa. Ne käytetään 100 euron osalta palkkion ja 24 euron osalta arvonlisäveron osuuden maksamiseen. Tämän lisäksi pesänhoitajalle maksetaan valtion varoista palkkiona 900 euroa ja arvonlisäveron osuutena 216 euroa.

Esimerkki 2: Pesänhoitaja tekee KonkL 14:5.4:ssä tarkoitettuun rikosepäilyyn perustuvan ilmoituksen poliisille. Tuomioistuin vahvistaa pesänhoitajan varsinaiseksi pesänhoitopalkkioksi 3 000 euroa + alv 24 % ja palkkioksi rikosilmoituksen tekemisestä 1 000 euroa + alv 24 %. Pesässä on varoja 124 euroa. Ne käytetään 100 euron osalta palkkion ja 24 euron osalta arvonlisäveron osuuden maksamiseen. Tämän lisäksi pesänhoitajalle maksetaan valtion varoista palkkiona 900 euroa ja arvonlisäveron osuutena 216 euroa. Lisäksi pesänhoitajalle maksetaan valtion varoista rikosilmoituksen tekemisestä aiheutuneesta lisätyöstä palkkiona ja/tai kustannusten korvauksena 600 euroa ja arvonlisäveron osuutena 144 euroa.

Esimerkki 3: Pesänhoitaja tekee KonkL 14:5.4:ssä tarkoitettuun rikosepäilyyn perustuvan ilmoituksen poliisille. Tuomioistuin vahvistaa pesänhoitajan varsinaiseksi pesänhoitopalkkioksi 3 000 euroa + alv 24 % ja palkkioksi rikosilmoituksen tekemisestä 1 000 euroa + alv 24 %. Pesässä on varoja 1 364 euroa. Ne käytetään 1 000 euron osalta palkkion maksamiseen ja 240 euron osalta arvonlisäveron maksamiseen. Loput 124 euroa käytetään niin, että 100 euroa käytetään palkkioon rikosilmoituksen tekemisestä ja 24 euroa arvonlisäveron osuuden maksamiseen. Valtion varoista pesänhoitajalle maksetaan palkkiona rikosilmoituksen tekemisestä 500 euroa ja arvonlisäveron osuutena 120 euroa.

Esimerkki 4: Pesänhoitaja tekee KonkL 14:5.4:ssä tarkoitettuun rikosepäilyyn perustuvan ilmoituksen poliisille. Tuomioistuin vahvistaa pesänhoitajan varsinaiseksi pesänhoitopalkkioksi 3 000 euroa + alv 24 % ja

palkkioksi rikosilmoituksen tekemisestä 1 000 euroa + alv 24 % Pesässä on varoja 2 000 euroa. Valtion varoista ei tässä tapauksessa makseta palkkiota tai kustannuksen korvausta, koska pesän varat ylittävät valtion varoista maksettavan suurimman mahdollisen yhteismäärän 1 984 euroa.

Pesänhoitajan tulee tehdessään palkkioesitystä tuomioistuimelle eritellä kokonaisuudessaan vahvistettavaksi vaadittavat ja erikseen valtiolta veloitettavat määrät arvonlisäveroineen edellä mainittujen esimerkkien mukaisesti.

Neuvottelukunta suosittaa, että pesänhoitaja pyytää korvauksen valtion varoista maksettavasta pesänhoitopalkkiosta konkurssin raukeamisesityksen tai konkurssiasiamiehen julkisselvityshakemuksen yhteydessä.

9.2.3 Palkkion vahvistaminen velkojainkokouksessa

Raukeavassa ja julkisselvitykseen siirtyvässä konkurssipesässä tuomioistuin vahvistaa pesänhoitajan palkkion. Tämän vuoksi velkojainkokousta ei pidä järjestää raukeavassa pesässä pelkästään pesänhoitajan palkkion vahvistamista varten. Jos velkojainkokous järjestetään muusta syystä, palkkiota ei tule velkojainkokouksessa vahvistaa, jos tiedossa on, että konkurssissa tullaan tekemään esitys konkurssin raukeamisesta tai julkisselvitykseen siirtymisestä.

9.2.4 Pesänhoitajan pidätysoikeus

Lyhyessä konkurssimenettelyssä pesänhoitajalla on oikeus pidättää konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta palkkion ja korvauksen maksamista varten sekä myydä omaisuus ja ottaa saatavansa myyntihinnasta (KonkL 10:4). Pidätysoikeus koskee varoja, jotka ovat pesänhoitajan hallussa konkurssin raukeamisen hetkellä. Pesänhoitaja on pidätysoikeutensa johdosta lyhyessä konkurssimenettelyssä separatistivelkoja konkurssipesän muihin massavelkoihin nähden.

Pesänhoitaja ei voi periä saatavaansa velalliselta konkurssin raukeamisen jälkeen konkurssin ulkopuolisista varoista (KonkL 16:3).

9.3 Pesähoitopalkkion vahvistaminen ja maksaminen täysimittaisessa konkurssissa

9.3.1 Palkkion vahvistaminen

Täysimittaisessa konkurssimenettelyssä velkojat päättävät yleensä ensimmäisessä velkojainkokouksessa konkurssimenettelyn ensimmäisen vaiheen palkkion maksamisesta osasuorituksena ja konkurssimenettelyn toisessa vaiheessa käytettävästä palkkioperusteesta ja mahdollisten palkkioennakoiden maksamisen perusteista. Lopullinen pesähoitopalkkio konkurssimenettelyn toisesta vaiheesta vahvistetaan loppukokouksessa.

Velkojat päättävät yleensä erillistoimenpiteiden palkkioperusteesta ensimmäisessä velkojainkokouksessa tai erillistoimenpiteen alkaessa. Velkojat vahvistavat palkkion erillistoimenpiteistä joko loppu-kokouksessa tai erillistoimenpiteen päättyessä. Jos erillistoimenpide on pitkäkestoinen, velkojat voivat valtuuttaa pesähoitajan nostamaan erillistoimenpidepalkkion palkkioennakkoa tai vahvistaa osasuorituksia ennen toimenpiteen päättymistä.

Voidakseen vahvistaa pesähoitajan palkkion velkojilla on oltava riittävä käsitys pesän laadusta, laajuudesta ja suoritetuista toimenpiteistä. Pääsääntöisesti pesän laatu ja laajuus tulevat riittävässä määrin selvitettyksi pesäluettelosta, velallisselvityksestä ja ajantasaisesta vuosiselonteosta. Pesähoitajan ei pidä tehdä palkkioesitystä, ellei pesäluetteloa ole vielä laadittu.

Velkojien tulee saada käsitys myös konkurssipesän selvittämisen kokonaiskustannuksista. Pesähoitajan on palkkion vahvistamisen yhteydessä annettava kohdassa 9.4 mainittu selvitys palkkioista ja ulkoistamiskustannuksista.

9.3.2 Palkkion nostaminen

Pesähoitaja saa nostaa pesästä palkkiota vain siltä osin kuin velkojat ovat velkojainkokouksessa tai muussa päätöksentekomenettelyssä vahvistaneet pesähoitajan palkkion tai sen osasuorituksen tai valtuuttaneet pesähoitajan nostamaan palkkioennakoita.

Palkkio jo tehdyistä toimenpiteistä voidaan maksaa osasuorituksina kohtuullisin väliajoin pesänhoidon edetessä. Velkojat päättävät velkojainkokouksessa tai muussa päätöksentekomenettelyssä osasuorituksen maksamisesta. Yleensä kohdassa 3.2 määritelty ensimmäisen vaiheen palkkio vahvistetaan osasuorituksena ensimmäisessä velkojainkokouksessa.

Velkojat voivat myös ennakolta vahvistaa perusteen, jonka mukaan pesänhoitaja voi pesänhoidon edetessä nostaa ennakkosuorituksia kuulematta velkojia erikseen yksittäisistä nostoista. Palkkioennakon noston tulee aina perustua jo tehtyyn työhön.

Jos pesänhoitaja on nostanut osasuorituksia tai palkkioennakoita väärin perustein tai muutoin virheellisesti enemmän kuin mitä lopulliseksi pesänhoitopalkkioksi vahvistetaan, pesänhoitajan on heti palautettava liikaa nostamansa määrä konkurssipesään.

Koska pesänhoidon onnistuminen ja realisaatiotulos ovat lopullisesti arvioitavissa vasta pesänhoitajan tehtävän päättyessä, neuvottelukunta suosittaa, että palkkioennakoita ja osapalkkioita hyväksytään ja nostetaan maltillisesti niin, että nostettujen ennakko- ja osapalkkioiden ja lopullisen kokonaispalkkion väliin jää riittävästi marginaalia siltä varalta, että palkkio vahvistetaan esitettyä alempana.

9.3.3 Muutoksenhaku pesänhoitajan palkkiota koskevaan velkojien päätökseen

Pesänhoitajan palkkiota ja korvausta koskevan riidan ratkaisee pesänhoitajan, velallisen tai velkojan hakemuksesta tuomioistuimien KonkL 8 luvun 7 §:n mukaisesti. Hakemus on tehtävä kuukauden kuluessa palkkiosta ja korvauksesta tehdystä velkojien päätöksestä. Sovellettaviksi eivät tule KonkL 15 luvun 11 §:n ja 15 luvun 12 §:n velkojien päätöksen moitetta koskevat säännökset, eikä siten esimerkiksi edellytetä erillistä tyytymättömyyden ilmoitusta.

Pesänhoitaja voi nostaa velkojien päättämän palkkion, vaikka päätös ei ole lainvoimainen, elleivät velkojat toisin pääätä.

9.4 Selvitys nostetuista palkkioista, palkkioennakoista ja ulkoistamiskustannuksista

Pesänhoitajan on vuosiselonteossa, lopputilityksessä ja palkkion vahvistamisen yhteydessä annettava velkojille ja tuomioistuimelle selvitys nostettujen palkkioiden ja palkkioennakoiden kokonaismääristä ryhmiteltynä seuraavasti: I vaihe, II vaihe, erillistoimenpiteet, näiden yhteismäärä sekä eritelty selonteko toteutuneista ja suunnitelluista ulkoistamiskustannuksista.

10 Jälkiselvitys

KonkL 19 luvun 1.2 §:n mukaan konkurssipesä voidaan lopettaa, vaikka pesä olisi osin selvittämättä. Loppukokouksessa tulee päättää pesän lopettamisen jälkeen tehtävistä toimenpiteistä maksettavasta palkkiosta tai palkkion perusteesta. Tätä palkkiota varten voidaan lopputilitykseen tehdä varaus. Jos varaus jää joltain osin käyttämättä, pesänhoitaja tilittää käyttämättä jääneet varat velkojille tehtävän päätyttyä. Jollei varojen jakaminen velkojille ole niiden vähäisyyden, velkojen lukumäärän ja jaosta aiheutuvien kustannusten vuoksi tarkoituksenmukaista, varat on tilitettävä valtiolle.

Jos pesänhoitaja joutuu konkurssin päätyttyä tekemään KonkL 19 luvun 9 §:ssä tarkoitettuja jälkiselvitystoimenpiteitä pesään ilmaantuneiden uusien varojen tai vastuiden johdosta, hänellä on oikeus saada näistä kohtuullinen korvaus pesän varoista. Kohtuullisena korvauksena on pidettävä tuntiveloitusta, jota pesässä on käytetty toimenpidepohjaisen pesänhoitopalkkion perusteena. Korvauksen vahvistamiseen ja nostamiseen ei vaadita velkojen päätöstä, jos jälkiselvitys on käsittänyt esimerkiksi vain rahojen vastaanottamisesta ja jakamisesta aiheutuvat vähäiset toimenpiteet. Laajamittaisemmasta jälkiselvityksestä veloitettava pesänhoitopalkkio on vahvistettava velkojen päätöksellä velkojainkokouksessa tai muussa päätöksentekomenettelyssä.

Helsingissä 30. päivänä lokakuuta 2019

Hannele Piisi
varapuheenjohtaja

Marina Vatanen
sihteeri